

Skolebørn i Haring under anklage

Af ELLY MARDAL, Burhøjgårdvej 2, Boddum.

En sag om skolebørn ved politiretten i Hassing-Refs herred vakte i begyndelsen af 1835 opsigt i Haring og udløste vrede blandt befolkningen.

Christen Henriksen, svigersøn af den forrige lærer ved skolen, Jens Jensen, beskyldte den 26. januar 2. klasse i Haring skole for at have stjålet af hans tørv og lagt disse i skolens kakkelovn. Beskyldningen fandt sted i overværelse af den daværende lærer Anders Svendsen og otte konfirmander.

Lærer Anders Svendsen indgiver derefter politistævning på børnenes vegne imod Christen Henriksen, idet han erklærer, at disse børn er så uskyldige, som det barn der ikke er født. Det er dog kun de seks af børnene, der indkaldes som vidner til at forklare sagen, som de oplevede den. Det sker ifølge loven af 3. juni 1796.

Stævningen blev forkyndt for Christen Henriksens kone i mandens fravær samt for de seks og deres forældre. Forlig blev forsøgt opnået hos herredsfoged Fischer i Vestervig, men her nægtede Christen Henriksen at have sagt til børnene, at de havde stjålet af hans tørv, som lå i skolens tørvehus på nordre side, og lagt disse i kakkelovnen. Derimod tilstod han at have forbudt børnene at fyre i kakkelovnen, fordi de tog af hans svigerfaders tørv - hvilket han med ed vil bekræfte.

Børnene: Hans David Frostholt 14 år, Caroline Salmansdatter 14 år, Maren Cathrine Nielsdatter 14 år, Maren Andersdatter 14 år, Lars Peter Pedersen 13 år og Ole Jensen Bang 13 år fremkaldtes derefter. De forklarede enstemmigt under vidneansvar, at Christen Henriksen en dag i skolegangen til skolemesteren havde sagt, at de ikke måtte fyre i kakkelovnen, fordi de tog af hans eller

svigerfaderens tørv. Hertil bemærkede Christen Henriksen, at pastor Hobe engang skulle have bestemt, at Jens Jensen eller hans folk om morgenen skulle lægge i kakkelovnen, og at sådan ikke måtte foretages af skolebørnene, hvilket dog er sket. Men Christen Henriksen nægtede at have sagt, at børnene stjal. Derefter blev sagen optaget til dom.

Dommen kom til at lyde sådan:

Skolelærer Anders Svendsen af Haring, har ved retten saggivet Christen Henriksen sammesteds, fordi han fortsat beskyldte børnene i 2. klasse for at have varmet skolens kakkelovn med hans svigerfaders skudtørv, som var forvarede eller opstablede i samme tørvhus, hvor også skolens tørv gemmes, og for sådan påstand bør han dømmes til mulkt, og udrede sagens omkostninger.

Efter den ved politiretten af Christen Henriksen giorte tilståelse, samt den af børnene afgivne forklaring, må det antages, at han ved sin brugte udtalelse har ment, at skolebørnene ved at hente tørv til skolens kakkelovn, har brugt af hans eller svigerfaderens tørv. Da en sådan ubevist udtalelse, som skolelæreren på børnenes vegne rettelig påtaler, og er fornærmelig og utilbørlig, så må han for dette forhold, blive at idømme en bøde, som efter omstændighederne bestemmes til 2 rigsdaler, der tilfalder herredernes politikasse, ligesom han er pligtig, at udrede sagens omkostninger.

Thi kendes for ret.

Christen Henriksen bør betale 2 rigsdaler i sølv til politikassen, tillige betale sagens omkostninger.

Sagen blev anket, men dommen blev stadfæstet ved Landsretten 4. maj 1835.

(Kilde: Historisk Årbog Thy, Mors og Vester Hanherred 1986, side 42-43).